

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rossyja.

— Petersburg 18. lutego. —

W najwyższych ukazach, danych zarządzającemu głównym sztabem jego cesarskiej mości, d. 11. stycznia, wyrażono:

• Na ośnwie utwierdzonych przeze mnie, w d. 4. października zeszłego 1830 roku ustaw akademii wojskowej, przy głównym sztabie moim ustanawiającej się, zarząd tym wyższym zakładem naukowym powierza się przyzydentowi jej i wice-prezydentowi. Teraz przyoblekając najukochańszego brata mojego, jego cesarską wysokość wielkiego księcia jegomości Michała Pawłowicza, tytułem honorowego przyzydenta tej Akademii; znajduję potrzebnem przyswoić osobom, zarządzającym nią, mianowanie dyrektora i wice-dyrektora akademii, ze wszystkimi prawami i obowiązkami w jej ustawach dla przyzydenta i wice-prezydenta.*

• Honorowymi członkami akademii wojskowej, przy głównym moim sztabie ustanawiającej się, najmiłościwiej naznaczam: generała inżynierów hr. Suchtelena, generała-adjutanta księcia Wołkońskiego, generała piechoty Dore, generał-adjutantów: barona Jomini, hr. Tolla, hr. Suchtelena 2go i Neidharta.*

• Dyrektorem akademii wojskowej, przy głównym sztabie moim ustanawiającej się, rozkazuję być generał-adjutantowi, generał-porucznikowi Suchozanetowi, a stałymi członkami jej rady: w jeneralnym sztabie, generał-porucznikowi Szubertowi, w oddziale inżynierskim generał-majorowi Christiani, i w oddziale artylerji, generał-majorowi Perrenowi 1mu.

Tygodnik Petersburski z dnia 22. marca umieścił następujący ukaz n. pana z dnia 12go marca: •W Bogu zeszy najukochańszy brat nasz, n. cesarz, ukazem 11. lipca 1801 roku, danym petersburskiemu wojennemu gubernatorowi, w skutek otrzymanych wiadomości o grze w karty w tutejszej stolicy, zabronionej wielu dawnymi ustawami, uznawszy ją za ubarwiony rodzaj grabieży, rozkazał graczy, bez

wszelkiego względu na miejsca i osoby, brać pod straż i oddawać sądowi. — Pomimo tego monarszego rozkazu i kilku przykładów sprawiedliwej surowości, z przykrością widzimy, iż w państwie naszym, z jednej strony zgubna namiętność do gry zabronionej, a z drugiej chciwość nabycia cudzego dobra tym haniebnym sposobem zaspokajana, nie przestają wydawać i nowych ofiar i nowych naruszcycieli ustaw państwa. — Zwracając starania nasze ku ugruntowaniu dobrego bytu kochanych i wiernych poddanych naszych, przekonałiśmy się, iż gry hazardowe, w jednej chwili odbierające rodzinom majątek, wieloletniemi trudami nabyty, i oddające go ludziom, którzy postępkami swojemi hańbią społeczność, jest zarazą moralną, w rządnie państwie nigdy i pod żadnym pozorem nie mogącą mieć miejsca. — W skutek tego, ponawiając dawniejsze ustawy, rozkazujemy, aby wszędzie w państwie naszym schadzki na zabronioną grę w karty, jako i na wszelkie hazardowe gry w ogólności, były nieochybnie przez miejscową zwierzchność wykrywane, i aby wszyscy na nich zdybani gracze byli odsyłani do sądu, po srogą wedle ustaw karę, bez żadnego względu na urzędy i stopnie, które im są wyższe, tym bardziej zwiększają winę tego, kto je posiada. — Rządzący senat przywiedzie, jak należy ten nasz rozkaz do skutku.*

Stosownie do cesarskiego rozkazu nałożone zostają areszta w gubernii Wołyńskiej: 18. grudnia, na 56 dusz obyw. Jana Łosicicza, z powodu wydalenia się, niewiadomo dokąd, jego syna Leona; na rozmaite majątki, ziemie i domy, położone w pow. Rowieńskim, obyw. Józefa Małyńskiego, z powodu ucieczki jego syna do Austrii; i na 176 dusz obyw. Tytusa Sarneckiego, zostających pod opieką matki, Maryi z Gadomskich Sarneckiej, z powodu jego uczestnictwa w przedsięwzięciach rokoszan.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Hrabia Orłów udał się d. 2. kwietnia do Windsor, dla złożenia uszanowania królowi i królowej jmcii.

Globe z d. 2. t. m. nie wątpi bynajmniej o w krótkce nastąpić mającej wymianie ratyfik-

kaeyi traktatu belgijskiego ze strony Austrii i Prus.

Francyja.

Do Strasburga nadeszła w d. 7. kwietnia z południa następująca depesza telegraficzna z Paryża:

Paryż d. 7. kwietnia o godz. 2. z południa.

Minister handlu i robót publicznych do prefekta departamentu niższego Renu.

»Prezydent rady ministrów (p. Kazimierz Perier) miał napad cholery. Szybka pomoc uwieńczona została pomyslnym skutkiem. Międo wszelkie niebezpieczeństwo. Jeżeliby rozszerzano fałszywe wieści o téj chorobie, tedy ogłosz wacpan wszystko za sprzeczne z tém, co wacpanu donoszę.«

Król mianował pana Gisquet, prefekta politycy, radcą stanu w służbie nadzwyczajnej.

Król jmc, oprócz 108,000 fr., które sam i jego rodzina przeznaczyli na wsparcie biędnych, zawiadomił ministra handlu, że jest jeszcze 500,000 fr. do jego dyspozycyi, aby takowych użył stosownie do potrzeby ku uldze ubogich Paryża i innych miast, w których cholera wybuchnie. P. Rothschild podpisał składkę 10000 fr. i ze wszystkich stron nadchodzą dobrowolne składki w pieniądzech, odzieży i. p.

Arcybiskup paryzki ofiarował dom swój w Conflans na dom rekonwalescentów, a seminaryjum »S. Sulpice« na tymczasowy szpital. Dyrektor tego seminaryjum p. Garnier ofiarował swoje i seminarzystów swoich usługi dla chorych na cholere. Sam arcybiskup odwiedzał w d. 2. t. m. szpital »Hôtel-Dieu« dla dania chorym pomocy duchownej, i przy odjeściu zostawił 1000 fr. dla chorych. Wszyscy poruszeni byli »mówi *Journal des Debats*« prawdziwie gorliwością apostołską i położnym przykładem tego szanownego prałata. Biskupi z Aulens i Arras wydali listy pasterskie, dotyczące się cholery, które dziennik *Journal des Debats* wystawia jako pomniki religii i miłości bliźniego.

Prezydent rady, p. K. Perier wydał pod d. 22. marca następujący okólnik do prefektów, który dopiero teraz umieszczony jest w gazetach paryzkich: »P. prefekcie! Pierwszym obowiązkiem administracyi jest utrzymanie porządku publicznego; administracyja ta powinna czuwać ściśle nad zabiegami tych, którym jest solą woku, i polożyć tamę politycznym uamieniętnościom, które onej nie pokonają stawiają zaporę. Paryż był od roku widownią buntowniczych przedsięwzięć, które silnie i szczęśliwie utlumione zostały, a dobrze myślący obywatele spodziewać się powinni, że się

więcej nie odnowią. Stałość rządu i prawe współdziałanie izb, patryjotyczne postępowanie gwardyj narodowych, i naszej nieustraszonej armii, zwyciężyły stronnictwo nieładu. Przykład ten powinien być naśladowany w departamentach, jeżeli pokonane w Paryżu stronnictwa zechcą rozgałęzić swoje działania i wzniecać tamże powstania. Niektóre nie dawno zasze przypadki powinny były wzbudzić tę myśl, że sprawcy rozruchów mają ten plan na celu. Zabiegi ich nie były tajne rządowi. Towarzystwa przez nich utworzone złe tały swoje projekta, a środki, których używają, nie każą powątpiewać o ich celu. P. prefekcie! czuwaj wacpan nad ich czynnościami i uważaj skuteczność ich okólników, postępowanie ich pomagaczy i korespondentów, oddalaj najtroskliwiej przesady i obawy, które rozszerzyć usilują. Bezpieczeństwo publiczne jest wacpanu powierzone, a dobrze myślący obywatele gotowi są wspierać władzę, jeżeli ta okaże się czujną, światłą i odważną. Rząd upatruje w ostatnich usiłowaniach stronnictwa, zaburzącego spokojność, dowód jego kłeski i wyznanie jego słabości. Jest on od wszelkich napadów jego zabezpieczony. Ważną jest rzeczą, aby mićjsca, od punktu średniego oddalone, nie stały się ich schronieniem; wszystkie części królestwa powinny podzielać spokojność i bezpieczeństwo, których stolica używa. P. nie prefekcie! wacpana powinno być dumą, abyś się do tego przyczynił; staraj się wacpan zjednać prawom uszanowanie, i utrzymać niepodległość swojej powagi, nie ulegaj ani proźbom ani przemocy; utrzymuj ściśły związek z administracyjami mićjskiemi i przeniknij je duchem rządu. Są one dla wacpana nieodzowną pomocą, a ich uległość ku naszym instytucyjom powinny wacpanu zarezęzać o ich patryjotycznym współdziałaniu. Gwardyja narodowa szczególnie obowiązana jest utrzymać porządek publiczny. Przykład Paryża powinien wzbudzić szlachetne naśladowanie. Znajdziesz wacpan o czyn nie wątpię, w téj milicyi mićjskiej poświęcenie się, postanowienie i mądrość, potrzebne w dniach niepokoju i trwogi. Staraj się wacpan utrzymać ją w niezłomnej wierności przeciw duchowi ich zamachów, a szczególnie utworzyć między nią a wojskiem owe silne porozumienie, tyle dla publicznego pokoju potrzebne. Gwardyja narodowa i wojsko powinny na wezwanie prawa wspierać się na wzajem. Nie powinny znać innej zazdrości, jak tylko zazdrość patryjotyzmu, poświęcenia się i uległości. P. prefekcie! Ufajmy, że zło czasy

nięły. Rząd utworzony przez rewolucyjną lipcową powinien polegać na przyszłości. Stawia on czoło wszystkim stronnictwom, które mu od jego początku zagrażały. Powszechny pokój, coraz bardziej ustalający się, powinien okazać się ku korzyści wewnętrznej polkoju. Obowiązkiem jest administracji departamentowej, podać pomoc rządowi przy ukończeniu dzieła. Powinna ona uprzedzać częściowe powstania i wystawić na hańbę ostatnie usiłowania ducha stronniczego. Powinna ustalić uszanowanie ku ustawom, jedną z pierwszych cnót wolnych ludów i publicznie zaufanie, które działalność władz zabezpiecza i ułatwia. P. prefekci i przeniknawszy się zamiarami rządu, wspierając mądrością i odwagą te zamiary, uzyskasz wspaniałe prawo do szacunku rządu i jego zaufania, a ja będę się miał za szczęśliwego polecić życzliwości króla tych, którzy jemu i ojczyźnie wiernie służyli. Królestwo jest narodowe tak jak Francja jest monarchiczną. Oboje mają prawo do bezwarunkowej uległości. — Przyjmiej wacpan i t. d. Prezydent rady, minister sekretarz stanu spraw wewnętrznych, K. Perier.

Messenger des Chambres donosi pod d. 5go kwietnia, że konferencja londyńska na żądanie Austrii, Prus i Rosyi postanowiła nie wykazać protokółu aż do d. 10. kwietnia, atoli nie ma nadziei, aby do tego czasu nastąpiła wymiana ratyfikacji ze strony Rosyi.

Liczba tych, którzy w Paryżu od d. 3. kwietnia godziny 4tej po południu do 4. kwietnia w południe na cholere zaslabli, wynosi według spisów urzędowych w Monitorze 303, zmarłych było 108; a zatem w ogóle od wybuchnięcia słabości tej zachorowało w Paryżu osób 1355, umarło 503.

Cały Paryż sądził się być w d. 4. kwiet. otrutym. Najstraszniejsze wieści były w obiegu. Nie wiadziano, w którym wieku żyjemy. Straszna niepokojność opanowała umysły wszystkich. Pospółstwo było wyuzdane. Dopuszcilo się największych bezprawii. Trzy do czterech osób, podejrzanych o zatrucie, rzucono do Sekwany. Ilnych prawie w sztuki rozerwano przy rogacie Maine. Młodzi ludzie: Hippolit Royer Colard, szef wydziału pięknych umiętności, i p. Guizille, syn, umieszczony w ministeryjum spraw wewnętrznych, przesładowani byli niezmieinie przez pospółstwo. Ocalenie swoje wiuni tylko czatom wojskowym. Dzikość ta ludu uspokoiła się dopiero w d. 5. rano w skutek środków przez rząd przedsięwziętych; spokojność powróciła. Śledztwa przedsięwzięte o mniemanem zatruciu, okazały bezzasadność wieści.

Wiadomości z Bajonny z d. 29. marca donoszą, że w d. 28. znaleziono tamże mnóstwo kartek poprzył-pianych, zawierających pogroźki przeciw ministrowi, królowi, *just milicu* i t. d.; szczególną jest, iż policja nie mogła odkryć źródła tego zjawiska, które od sześciu miesięcy ponowiło się już po czwarty raz, a powinno było wzbudzić jej uwagę.

Messenger des Chambres donosi: Pewna jest, że wyspa Madeira była jeszcze w d. 21. marca w mocy Dom Miguela, i że podówczas Dom Pedro nie wysłał wyprawy przeciw tej wyspie. Rząd Dom Miguela odebrał wiadomość o szczęśliwym przybyciu posiłków do Madeiry posłanych. Na wiadomość tę obchodził uroczystość. Nowe posiłki z 1300 ludzi, wyniosą załogę wyspy do 3000 wojska linijowego i strzelców, nie licząc 1500 ludzi milicyi i ochotników.

W Besançon powstał rozruch z powodu poprzybijania odezwy marszałka Soult i okólnika pana Kazimiérza Perier do prefekta. Spiewano ulubione pieśni ludu i dopominano się o zdjęcie poprzybijanych obwieszczeń. Tymczasem powstał krzyk, że się pali, dokąd wszystko cisnęło się, lecz w okolicy oznaczonej zastali miasto ognia, wojsko rozstawione, które ludzi do rozejścia się wezwalo. Nastąpiło to bez żadnych dalszych rozruchów.

Dziennik National mówi: Podpułkownik Reynault z 38go pułku linijowego, stojącego w szkole wojskowej, otrzymał w d. 2. kwietnia rozkaz udania się niezwłocznie do Ankony i zastąpienia tamże pułownika Combes, który z powodu swojego postępowania we Włoszech, oddany jest do dyspozycji. P. Reynault, mianowany co dopiero pułkownikiem, natychmiast odjechał.

Courrier Français pisze z Belle-Isle z d. 30. marca: »Don Juan Freyre d'Andrade, były pułkownik, przybył tu w d. 28. marca. Donosi, że otrzymał dowództwo nowej wyprawy portugalskiej, która się tamże niebawem zbierze. Najprzód uda się do Nantes, i z tamtąd powróci z 650 ludzi. Z Paryża przybyło blisko 80 ludzi z trzema oficerami, z których jeden jest Portugalczyk. Między temi znajduje się p. Chauvin, ozdobiony znakiem lipcowym, członek towarzystwa przyjaciół ludu.

Na posiedzeniu izby deputowanych w d. 30. marca toczyły się dalsze narady nad ustawą zbożowa. Drugi artykuł pana Laurence, przez komisyjną zmodyfikowany, był osnowy następującej: Do d. 1. lipca 1833 powinny być należytyści od przywozu, bez różnicy pochodzenia, jak następuje: 1) Od wprowadzonego zboża i mąki, w przypadkach, w których przywóz ustawą z d.

4. lipca 1821 byłby oznaczony, należytości wypadną oznaczone rzeczoną ustawą; 2) od wprowadzonego zboża w przypadkach, w których przywóz rzeczoną ustawą nie byłby dozwolony, wypadnie nad taksę 1 fr. 50 cent. od hektolitru, od każdego franka spadłej ceny zboża krajowego, jak jest wyznaczona w taryfie ceny targowej; 3) od wprowadzonej mąki, w przypadku, w którym przywóz rzeczoną ustawą nie byłby dozwolony wyższą taksą od metrycznego cetnara, któraby wynosiła trzy razy tyle, co się pobiera od hektolitru zboża.^a P. Reynard mówił przeciw poprawce i twierdził, że ustawa, jak jest przełożoną, pociągnie za sobą zniszczenie handlu zbożowego w Marsylii. Jenerał Bertrand żądał tak, jak jest nieograniczoną wolność druku, tak też nieograniczonej wolności handlu zbożem. Minister handlu uczynił uwagę, że art. 2. poprawki pana Laurence tak dalece jest szkodliwy, że przepisuje nie tylko tymczasowe środki i taryfy, lecz stanowi istotnie względem różnych materyj. Sprzeciwia się nadto art. 1. Żyjemy w czasie, dodał minister, kiedy przywóz jest potrzebny. Gdybyśmy nawet przyjęli przemijającą taryfę, wszelako taryfa pana Laurence byłaby najszkodliwszą, a nawet wołelibyśmy już taryfę pana Duvergier de Hauranne. Po wielu mowach od rzeczy, odczytał prezydent 1 pagraf poprawki pana Laurence. P. Baudet-Dulary mówił przeciw temu, lecz przerywał mu zawsze hałas. P. Tracy rzekł, że przedstawiające się widowisko jest całkiem nowe; z jednej strony żąda rząd ulgi w imieniu klas pracowitych; z drugiej strony okazuje się izba, złożona z właścicieli gruntu, reprezentująca właścicieli gruntowych, myśląca się względem interesów kraju a nawet względem interesów samych posiadaczy gruntu. Dla tej mniemaniej nagradzającej ceny odwołują się do przykładu Anglii. Przykład ten nie jest zachęcający; jest tam walka między masą, a małą liczbą właścicieli gruntu, a rezultaty nie są takie, iżby je przytaczać za wzór do naśladowania. P. Bugaud uczynił uwagę, że często mówią o nieprzyjaznych krokach, które trwać powinny między miastami a prowincją, i twierdził, że tylko natenczas miasta kwitną, gdy włościanie są szczęśliwi, albowiem na wsi są ich prawdziwi konsumenci. P. Tracy dodał: Nikt nie zaprzeczy, że niska cena zboża, która sprawia, że chleb tani, nie jest dobrodziejstwem... (Nie! Nie!.. Tak! Tak! Silny tumult.) Z resztą nie jest dobrze, zachęcać wyłącznie uprawę zboża. Jeżeli się od dawnego czasu nie obawiamy głodu, to pochodziło szczególniej z ro-

zmaitości uprawy roli. P. Dupin rzekł, że i w tej mierze prawda jest pośrodku. Nie występując przeciw mieszczanom, potrzeba pamiętać także o włościanach, których głosu nie chcemy słyszeć. Z resztą cena chleba zawsze jest w stosunku z mytem. Lepiej jest zapłacić 3 sous za chleb i zyskać 30 sous, jak zapłacić 2 sous i nic nie zyskać. Zbyt niska cena zboża byłaby szkodliwą dla włościanina, albowiem robota ustalaby dla wielu między nimi, a przez to zmniejszyłoby się dzienne myto. Mowca głosował za poprawką p. Laurence. Minister handlu przypomniął, że pytaniem jest, czyli taryfy mają być trwałe, lub czasowe, postanowiono, że powinny być ruchome, lecz nie widzi przyczyny, aby dla tego w czasie niedostatku wracano się do taryfy z r. 1821, zrobionej w czasach obfitych. To nie jest podobnem, taryfa musi być koniecznie zmniejszona. Dla tego głosuje przeciw poprawce p. Laurence. P. Karol Dupin: Woświadczeniu ministra zachodzi istotna omyłka. Przyjęta przez nas taryfa jest na wszystkie przypadki; widzi naprzód obfitość i niedostatek. P. Reynard przy nieustannem wołaniu do głosowania, rzekł, iż nie pojmuje, jak izba może teraz przyjmować wyższą taryfę, jak jest z r. 1830. (Głos mowcy gubi się w tumultcie.) Pan S. Cricq: O co chodzi? Położyć ochraniającą cyfrę w miejsce zakazanej. (Zamieszanie dochodzi najwyższego stopnia.) P. Dellessert proponował tak ukończyć, §. 1. Należytości rzeczoną ustawą oznaczone, przez wszystkie klasy powinny być o 1 frank za hektaliter zmniejszone. Kilka głosów żądało pierwszeństwa dla tej poprawki a inne dla poprawki p. Laurence. Wszczął się spór mocny. Nakoniec przyznała izba pierwszeństwo poprawce p. Laurence 165 białymi galkami przeciw 143 czarnym. § 1szy przyjęto, a nawet na tém samém posiedzeniu i drugi.

Holandya.

Dziennik amsterdamski *Courant* z dnia 3go kwietnia donosi podług listu z zamku *Tele des Flandres*, że wszystkie wiadomości wojenne, ściągające się do cydadelli antwerpijskiej, na tém się ograniczają, iż jenerał Chassé był spowodowany użyć większej ostrożności, i oddalić niektóre osoby, nienależące do załogi, którym dotąd wolno było bawić w zamku.

Z Herzogenbusch donoszą pod d. 1. kwietnia: Książę Oranii zwiędził onegdaj Tilburg, lecz jeszcze przed wieczorem powrócił do głównej kwatery, która jeszcze jest w tutejszej twierdzy. Wczoraj wieczorem przybył tutaj książę

Fryderyk z Hagi. — Wojsko opuściło wczoraj swoje stanowisko i posunęło się ku granicom belgijskim, gdzie się wzięć skoncentrowało.

Belgijum.

Gazety bruxelskie donoszą pod dniem 2. kwietnia: Szwadron 5ty pułku 2go strzelców nadszedł wczoraj do Bruxelli, a dzisiaj rano wyruszył do Lowanijum. Wprzód odprowadził król przegląd wojska i odprowadził je aż do bramy. Jutro rano wszystko wojsko załogi odprawi o broty przed bramą Lowanijum w okolicy St. Etienne. Sądzą, że sam król będzie dowodził.

Politique mówi: »Nic pewnego nie wiemy o poruszeniu wojska holenderskiego. Tymczasem słychać, że kilka korpusów zbiera się w okolicy Bergen - op - Zoom. Rozmaite poruszenia, z naszej strony uczynione, dowodzą, że rząd gotów jest na wszelki wypadek. Wszelako zdaje się, iż nie wierzą, aby w tej chwili przyszło na nowo do kroków nieprzyjacielskich. Kirasyjery otrzymały rozkaz przeciwny, pozostaną w Tournay; to samo zaszło z batalijonem 11. pułku, stojącym w Tongern, a który miał rozkaz do wyruszenia.«

Gazety bruxelskie donoszą pod dniem 3. kwietnia: Wczoraj rano rozeszła się wieść, że Holendrzy uderzyli na Flandryję. Wiadomość ta nie potwierdziła się. P. Coghien objął znowu swój portefeuille na naleganie swoich towarzyszy i zatrzyma go do ukończenia rozpraw nad budżetem. Komisyja zdrowia zebrała się już kilka razy dla naradzenia się nad środkami z powodu pojawienia się cholery we Francyi. W Givet i okolicy zwożą wiele materjałów wojennych. Wojsko północne francuzkie jest skoncentrowane, i może w krótkim czasie zebrać się [na jednym punkcie. *Courier* mówi, że marszałek Soult zezwolił natychmiast na żądanie rządu belgijskiego, aby oficerowie francuzcy wśród teraźniejszych okoliczności pozostali w służbie belgijskiej, i marszałek ten ogłosi w tej mierze postanowienie rządu francuzkiego rozkazem dziennym.

Turcyja.

Moniteur Ottoman z dnia 17. marca zawiera następujący artykuł: Nieporozumienia, zaślepienie między wielkoryządcami Egiptu i St. Jean d'Acree, spowodowały stan rzeczy, który słusznie zwrócić był powinien największą uwagę porty. Mehmed Ali w zamiarze, który wyraźnie ogłaszał, iż na Abdulla' paszy mścić się będzie, poważał się bez woli sułtana przejść granicę swego wielkoryżadztwa i siłę lądową tudzież morską wysłać dla oblężenia twierdzy St. Jean d'Acree. Irok

ten miał na sobie wszelkie znamiona kary godnego nieposłuszeństwa; wszelako owe wierne usługi, wyrządzone krajowi przez Mehmeda Ali w długim lat przeciągu; wspomnienia pełne sławy, tłómaczące go z własnego jego wykroczenia, nie tak prędko mogły być wymazane z pamięci sułtana, jak prędko uleciały z obłąkanego umysłu wielkoryządcy Egiptu, udzielone jemu i jego familii świetne oznaki łask sułtana. Wspaniałomyślny umysł władcy jego nie chciał pozbywać się nadziei, iż znowu wprowadzi go w tor żalującego za winy i podległego poddanego. Mustafa Nasif Efendi, jeden z ministrów państwa, dostał polecenie udać się z depeszami do Egiptu, których treść powinna była Mehmeda Ali skłonić znowu do roztropnych i umiarkowanych zasad, jeźliby oczy jego nie były tak dalece odurzone i zaślepione, żeby był nie chciał poznać się na owym sprzyjaniu, jakie zawarte było w posłanych mu radach zbawiennych. Odpowiedzi jego przekonywały, iż dobrodziejstwo onych napomnień zapoznawał. Opiętał się na niesłusznych żądaniach, których uznanie sprzeciwiające się prawu, byłoby krajowi szkodliwe. Od tej chwili można było niejako wnioskować z pewnością, że Mehmed Ali małło ma chęci porzucić owe niedorzeczne plany i illuzyje, jakie sam sprawił. Względy sułtana jednak nie zostały jeszcze wyczerpane; Nasif Efendi dostał polecenie nowe mu przesłać napomnienia i przydać nowe rady do dawniejszych. — Trwało z półtora miesiąca do czasu przesłania drugich depeszów, a żadna aż do onej chwili nie nadeszła zaspokajająca odpowiedź, ani żadne uwiadomienie, że wojsko egipskie odstąpiło od oblężenia Acry i że się cofnęło. — W okolicznościach składu takiego było potrzebną rzeczą, urządzenia wojenne, tymczasowo tylko porobione, stałemi poczynić. Z powodu dalekiej przestrzni i znacznej ilości już posłanego i ciągle posłanego wojska, ważnym przedmiotem był wybór dowódcy, któremu miało być poruczone naczelnictwo nad przeznaczoną do Arabii armiją wyprawczą; potrzebowano do tego rozsądnego i doświadczonego męża. Husscin pasza, teraźniejszy wielkoryządcą prowincyi Czirmen, był przeznaczony do tego. Ze wszystkich paszów państwa, żaden więcej stałości, roztropności i waleczności nie okazał. Rozkazem sułtana poruczono mu to ważne dowództwo. Husscin pasza do Konstantynopola wezwany, dokąd przybył w dniach ostatnich upłynionego tygodnia, powołany został do palacu Czeragan, i na posłuchaniu, na którym obecni byli Szeich - ol - Islam, Kaimakam - pasza, Seraskier - pasza i Kapudan - pasza,

mianowany został Serdari-Ekremem, czyli marszałkiem polnym, z głównym dowództwem nad wojskiem zgromadzonym w Azji. Hussein pasza jest pierwszym, któremu kiedyś ta najwyższa godność wojskowa udzieloną została; połączona z tą godnością władza główna, odpowiada ważności danego mu wysokiego polecenia. — Marszałek polny został niezwłocznie przyzdobiony szatą honorową (*harwani*) czarnego koloru z kołnierzem, złotem haftowanym; sułtan dał mu oraz drogiemi kamieniami wysadzany pałasz i dwa pysznie przybrane ogiery. Hussein pasza złożywszy w tym nowym urzędzie uszanowanie sultanowi, udał się w towarzystwie liczne go oddziału gwardyi do zatoki Top-chane, i popłynął do Bagtsche--Kapi na barce ku temu obrzędowi w pogotowiu będącej, z kąd udał się do pomieszkania swojego. W tej chwili zatrudniony jest przygotowaniami potrzebnymi do podróży. — Rudi Musa Efendi, tytularny kadiskier Anatolii, mianowany został kadyem armii, dowodzonej przez marszałka polnego. Mianowanie jego sam sułtan oznajmił mu w seraju. Inwestytura z szatą honorową (*harwani*) odbyła się w przytomności Kaimakam-paszy, poczem raz jeszcze przypuszczony został na posłuchanie do sułtana i otrzymał ozdoby honorowe. — Na mocy rozporządzenia sultańskiego, w dniu tym samym wydanego, poczyniono starania względem głównej intendenty armii. Tahir Efendi, Nasir sultańskiego Wakufu, jeden z ministrów stanu, powołany jest na ten urząd z tytułem desterdara obozu Anatolii i jurzędu Naszandszi, a wysoka porta dała mu inwestyturę.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

— Gdańsk d. 9. kwietnia 1832. —

(Z korespondencyj prywatnych.)

Z prowincyi przybyło tu kilka transportów pszenicy, gdy jednak, z Anglii osobliwie, donoszą, że targi tamtejsze ciągle idą jeszcze bardzo oziębłe, nader trudno u nas sprzedać, i do dnia dzisiejszego ledwo można było wyjednać wymienione poniżej ceny. Gdy atoli doniesienia z Amsterdamu przynajmniej cokolwiek pomysłniejsze być zaezynają, a podług wszelkiego do prawdy podobieństwa tak tam, jak u nas, znowu można będzie spodziewać się poszukiwania pszenicy do Francyi; mam

nadzieję, że się nie możemy przynajmniej obawiać dalszego spadnienia ceny; lecz że o wszem spodziewać się można, że ceny pójdą w górę, skoro targi zagraniczne cokolwiek się polepszą.

Na resztę, jakkolwiek niepomyślne są dotąd widoki za granicę, zaczęły się tu jednak rozmaite wyładowania pszenicy, i naładowano już kilka okrętów do Londynu za bardzo mierną zapłatę od przewozu po 4 szyl. od quarteru pszenicy, tudzież do Amsterdamu po 23 zł. 22 kr. hol. za laszt żyta, a nawet kilka okrętów do *Havre de Grace* po 25 zł. 24 kr. hol. z 15 procent. za szkodę (avarie).

Drzewa nie dotąd nie przybyło Wisłą, i podług doniesień z kraju możemy tego roku z Polski spodziewać się najwięcej 10—12,000 sztuk czworograniastych belek i do 36,000 sztuk kłód sosnowych; równie około 4,000 kóp klepek pipowych i t. d., jakoteż nie wielkich partyj plank dębowych. Przy tak nieznacznym dowozie można będzie bez wątpienia sprzedać tu te artykuły po cenach, w ostatniem doniesieniu mojem wyrażonych; *) gdy jednak i co do materyjałów drewnianych doniesienia z Anglii ciągle są nader niepomyślne, i wcale się o nie z tamąd nie pytają; nie można się spodziewać cen wyższych.

Ceny zboża: laszt faktorski (60 szefl. berl.) pszenicy polskiej pięknej wysoko pstrokatéj 128—129 funt. 410, 425—435 zł. pr.; dobrej pstrokatéj 127—128 funt. 360, 380—390 zł. pr.; pośledniej pstrokatéj, lekciej, do wyboru, 312, 320, 330—350 zł. pr. Żyta 114 f. 230 zł. pr.; detto 117 f. 240 zł. pr. Jęczmienia 103—104 f. 200—220 zł. pr.; detto 106—107 f. 230 zł. pr. Owsa 64 f. 120 zł. pr.; 70 f. 130—150 zł. pr. Grochu bez wagi, żółtego 210—230 zł. pr.; białego 200—220 zł. pr.

Urzędowe ceny zboża we Lwowie umieszczone są w *Dodatku* do Nro. 48 *Gazety naszej* str. 663.

*) Obacz nr. 36 *Gazety naszej*, z d. 24. marca 1832.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr polski. — W poniedziałek: *Cud mniemany, czyli Krakowiacz i Górale* (część pierwsza), opera we 3 aktach.

(Do tego Nru. *Gazety* dołączony jest N. 16. *Rozmaitości*.)